

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Beslut 20/2016		SIDA 1 (4)
Göteborg	DATUM 2016-04-07	DNR ÖN 2016/1

PARTER

KLAGANDE

Gunnar Juelsson, Strömgatan 4, 442 50 Ytterby

Ombud: Advokaten Andreas Stenkar Karlgren, Box 123, 261 22 Landskrona

MOTPART

Domkapitlet i Göteborgs stift, Box 11937, 404 39 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Domkapitlet i Göteborgs stifts beslut den 17 december 2015, Beslut 12/15
i ärende dnr 42/15/69

SAKEN

Prövotid för fortsatt behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst

ÖVERKLAGANDENÄMNDENS BESLUT

Överklagandenämnden upphäver domkapitlets beslut.

BAKGRUND

Domkapitlet i Göteborgs stift har vid sammanträde den 10 december 2015, behandlat bl.a. tre tillsynsärenden gällande präster som varit verksamma vid Mariakyrkan i Uddevalla och Stigens kyrka. De aktuella prästerna har tilldelats påföljd enligt 31 kap. 12 § kyrkoordningen. Samtliga har överklagat besluten till Överklagandenämnden som denna dag har fattat beslut i ärendena (beslut i detta ärende samt beslut 18/2016 och 19/2016).

YRKANDE M.M.

Gunnar Juelsson har yrkat att Överklagandenämnden ska upphäva domkapitlets beslut samt att nämnden ska förordna att beslutet inte ska gälla intill målet har avgjorts slutligt.

Till stöd för sitt överklagande har Gunnar Juelsson anfört bl.a. följande: "Gunnar Juelsson vidhåller sin talan som den angivits inför Domkapitlet. Gunnar Juelsson är inte medlem i Missionsprovinsen och att han inte heller har lett någon gudstjänst i deras regi. – Domkapitlets beslut är materiellt felaktigt med hänsyn till vad som tidigare har anförts angående 17 kap. 17 § kyrkoordningen. Domkapitlet åberopar Överklagandenämndens avgörande 50/2005 där man fastslagit att Missionsprovinsen ska betraktas som en ny kyrkobilddning. När det gäller tillämpligheten av 17 kap. 17 § kyrkoordningen saknar det betydelse om samfundet är en ny kyrkobilddning eller inte. Den åberopade rättsregeln ska tillämpas på samma sätt i förhållande till alla samfund som inte omfattas av kyrkoordningens regelverk Sakligt sett är det samma bedömning om en präst i Svenska kyrkan leder gudstjänst i Missionsprovinsen som i något annat samfund, Den tillämpning domkapitlet nu gett rättsregeln är inte förenlig med regelns utformning och tillämpning. – Det bör även understrykas att domkapitlet vid tidigare avgöranden i ärenden som avser Missionsprovinsen endast funnit att ett djupt engagemang i Missionsprovinsen är oförenligt [med] behörigheten som präst i Svenska kyrkan. Dessa tidigare avgöranden är rättskällor som är bindande för den inomkyrkliga rättsskipningen. – Att domkapitlet gett uttryck för en nytolkning av 17 kap. 17 § kyrkoordningen är inte en rättskälla och inte heller bindande för enskilda ämbetsbärare i Svenska kyrkan. Någon förändring i kyrkoordningen som föranleder detta avsteg från tidigare praxis finns inte.

Domkapitlet har yttrat följande: "Domkapitlet hemställer att överklagandet avslås. – Domkapitlet vidhåller sin tolkning av 17 kap. 17 § kyrkoordningen. Detta innebär, menar domkapitlet, att de präster som leder gudstjänster i andra samfund än de som omfattas av bestämmelsen i fråga bryter mot avlagt vigningslöfte att troget efterleva kyrkans lag och ordning. Det 'andra trossamfund' som är aktuellt i ärendet är Missionsprovinsen. Domkapitlet ansåg det därför erforderligt att inledningsvis ange i beslutet att Missionsprovinsen är ett trossamfund. Det fanns ingen anledning för domkapitlet att i beslutet nämna även att samma bedömning skulle gjorts om präster leder gudstjänster i andra trossamfund än Missionsprovinsen. – Domkapitlet har inte i beslutet 17 december 2015 kommenterat något eventuellt medlemskap i Missionsprovinsen för Gunnar Juelssons del. Av Missionsprovinsens hemsida framgår Gunnar Juelssons namn som ansvarig för gudstjänsterna i Mariakyrkan i Uddevalla den 6 april och den 14 juni 2015 och i Stigens kyrka den 14 juni 2015. Något annat namn förekommer inte. Såväl Mariakyrkan i Uddevalla som Stigens kyrka är en del av Missionsprovinsen. Gunnar Juelsson har tidigare till domkapitlet uppgett att han vid dessa gudstjänster skött det prästerliga kallet genom altar- och predikotjänst och att han har 'lett gudstjänster efter kallelse' men inte ansvarat för dessa. I skrivelsen daterad den 1 januari 2016 har dock Gunnar Juelsson påstått att han inte predikat i Stigens kyrka den 14 juni 2015. Denna uppgift har inte förut lämnats i ärendet. Enligt domkapitlets uppfattning har han genom gudstjänsterna i Mariakyrkan den 6 april och 14 juni 2015 lett gudstjänst i annat trossamfund än något av de trossamfund som omnämnes 117 kap. 17 § kyrkoordningen."

Överklagandenämnden har den 14 januari 2016 förordnat att det överklagade beslutet tills vidare inte ska gälla, se beslut 4/2016.

SKÅL FÖR ÖVERKLAGANDENÄMNDENS BESLUT

Av domkapitlets utredning och Gunnar Juelssons egna uppgifter framgår att Gunnar Juelsson lett gudstjänster i Mariakyrkan i Uddevalla den 6 april och den 14 juni 2015 och i Stigens kyrka den 14 juni 2015. Båda dessa kyrkor ingår i Missionsprovinsen som är en egen kyrkobilddning (se Överklagandenämndens beslut 50/2005). Enligt Gunnar Juelsson har gudstjänsterna förrättats i enlighet med 1986 års kyrkohandbok.

Enligt 17 kap. 17 § kyrkoordningen får en präst i Svenska kyrkan leda gudstjänster och kyrkliga handlingar enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet eller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. Gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen får inte vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära.

Bestämmelsen i 17 kap. 17 § kyrkoordningen ska enligt motiven ses mot bakgrund av att präster enligt löfte vid prästvigningen har lovat att följa Svenska kyrkans ordning. Bestämmelsen innehåller undantag från denna princip. Den måste förstås så att en präst i Svenska kyrkan får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar *antingen* enligt den ordning som gäller i någon annan evangelisk-luthersk kyrka inom Lutherska världsförbundet *eller också* enligt den ordning som gäller i en kyrka eller ett samfund som Svenska kyrkan genom beslut av kyrkomötet ingått en överenskommelse om särskild ekumenisk samverkan med. I båda fallen gäller att gudstjänsten eller den kyrkliga handlingen inte får vara av sådan karaktär att den står i strid med Svenska kyrkans tro, bekännelse och lära. Motsatsvis följer av bestämmelsen att en präst inte i andra sammanhang får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar på ett sätt som avviker från Svenska kyrkans ordning.

Språkligt skulle bestämmelsen i 17 kap. 17 § kyrkoordningen även kunna läsas så att en präst över huvud taget inte får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar utanför Svenska kyrkan annat än i de angivna fallen, även om han eller hon håller sig till Svenska kyrkans ordning. Det är emellertid svårt att tillägga bestämmelsen en sådan innebörd eftersom denna skulle sträcka sig betydligt längre än som påkallas av det uttalade syftet att ange i vilka fall en präst får avvika från Svenska kyrkans ordning. Med en sådan tolkning skulle det kunna hävdas att en präst aldrig får leda gudstjänster och kyrkliga handlingar utanför en kyrka – t.ex. på ett sjukhus eller i någon annan institution – vilket inte kan vara avsikten.

Med hänsyn till att de gudstjänster som Gunnar Juelsson har lett i Missionsprovinsens kyrkor såvitt framkommit har följt Svenska kyrkans ordning, kan Gunnar Juelsson inte ha brutit mot bestämmelsen i 17 kap. 17 § kyrkoordningen och sina vigningslöften. Domkapitlets beslut ska följaktligen upphävas.

Överklagandenämndens beslut får enligt 16 kap. 7 § kyrkoordningen inte överklagas.

Johan Munck

Johan Munck
ORDFÖRANDE

Lars Bjurstam

Lars Bjurstam
SEKRETERARE/FÖREDRAGANDE

I BESLUTET HAR DELTAGIT

Johan Munck, Esbjörn Särdaqvist, Hans-Olof Hansson, Torgny Werger och Ingrid Karlsson. Enhälligt.

FÖREDRAGANDE

Lars Bjurstam

NÄRVARANDE UTAN ATT HA DELTAGIT I BESLUT

Kjell Kallenberg, Annika Borg, Ingrid Borgström och Maria Wetterstrand Hagström.

EXPEDITION TILL

**Klaganden genom ombudet
Motparten**
